

País possible, 2

El saldo final. Els qui pensem que la racionalitat s'imposa pel seu propi pes, tenim el vici d'oblidar que hi ha uns altres pesos tan forts o més forts a l'altre plat de la balança. Pensem que la justícia serà sempre preferida a la injustícia, que la veritat s'imposa ella mateixa a la mentida, que la bellesa dels paisatges és més atractiva que els beneficis de les immobiliàries, que el seny és més sòlid que la insensatesa, que la unitat de la llengua catalana és tan clara que no pot ser negada, que els valencians, racionalment, no poden ser blaveros. És l'optimisme de la raó, la bondat de la bona voluntat. La realitat, però, és molt menys agradable. Pel juny de 1978, en un homenatge a Josep Renau i V. A. Estellés, Joan Fuster deia en el seu parlament: "Tenim un poble magnífic, però manipulat. Quan en la plaça de bous [Fuster es referia al primer gran acte públic dels blaveros, llavors molt recent] cridaven 'Volem valencià!', hi havia una novetat positiva. En reclamar el 'valencià' contra un 'català' no explicat i confusament distorsionat, l'incident era ridícul; però si de veres 'volien valencià' enfront del castellà imperial, el saldo de la festa anticatalanista seria admirable. Seria finalment catalanista. I jo crec que ho serà." Fins ací les paraules raonables de Fuster. D'això han passat ja més de trenta anys, i el castellà imperial i la festa anticatalanista han continuat com sempre, amb prejudicis, diaris, televisions i amb els nostres governs successius. De passada, el poble que "tenim" (o potser només la part més sorollosa d'aquest poble), a força de ser manipulat i de gaudir-ne, potser ha deixat de ser tan magnífic. I el resultat de tot plegat –polítics, propaganda i "poble manipulat"–, és que el saldo final no ha estat precisament "catalanista", ni en el més amable i discret sentit de la paraula, és a dir, raonablement i seriosament valencianista. Perquè els humans avancem cap a la raó: però tan lentament, amb tantes reculades i amb tants enemics, que de vegades tremola la confiança. I els enemics d'aquesta raó es troben sòlidament instal·lats a la premsa i a la televisió, als partits polítics que els valencians voten en massa, al go-

Joan Francesc Mira

vern de la Generalitat, i entre el poble "magnífic". I vist això, que la raó il·lustrada no podia ni volia esperar fa trenta anys, el saldo final no sabem quin serà. Si no ha de ser la solució final, algun pes decisiu hem de posar a l'altre plat de la

balança. Un pes d'arguments, un pes de cultura, un pes de civisme, però també un pes polític.

Política. El meu país, a efectes rigorosos de *res publica* o de *pólis*, és el País Valencià, i si el meu país té futur (futur com a país amb dignitat de ciutadans, futur de País Valencià, no de *Comunitat*), aquest futur no arribarà sense un sòlid i suficient nacionalisme polític. Si no patírem tanta mancança de nació pròpia i pacífica, no caldria cap nacionalisme, però sí que en cal, i en cal de totes classes: cultural, cívic i polític. De llengua, d'escola, de sindicats i de partits. Amb un afegit que la història ensenya: sense l'últim, els altres tenen un futur ben magre. Si el nacionalisme polític no té prou força per a ser decisiu allà on es prenen les decisions, el futur del país és més aviat un futur sense país. Amb una llengua residual, que durant algun temps encara l'ensenyaran a l'escola. Amb llibres i escriptors, amb associacions benèvols, amb algunes coses més. Però sense país. Un país sense política pròpia no és un país propi. És un tros del país dels altres. Ja sé que contra això hi ha la doctrina segons la qual cal donar suport a un partit gros espanyol i més o menys d'esquerra, no valencià-nacional, simplement perquè és gros. Evitant que el partit del país, que és encara petit, arribe a ser mai prou gran; i llavors concloure que no som res perquè el petit no creix prou. És un camí perfecte cap al no-res. Entre altres coses, perquè el creixement decisiu del nacionalisme polític és l'única possibilitat, l'única, que ara o en un futur pròxim la dreta espanyola perda el poder al País Valencià, que és un poder que ens porta a la desintegració física i moral. I, sobretot, és l'única possibilitat que el país siga visible i real com a país. O això, o PP fins al segle XXII, i *Comunidad* fins a la solució-dissolució final. I qui no ho veu, és que hi veu molt poc. O que no ho vol veure, perquè només creu en la llei mecànica del pèndol, en Espanya i en l'etern retorn.

“Si el nacionalisme polític no té prou força per a ser decisiu allà on es prenen les decisions, el futur del país és més aviat un futur sense país. Amb una llengua residual, que durant algun temps encara l'ensenyaran a l'escola. Amb llibres i escriptors, amb associacions benèvols, amb algunes coses més. Però sense país. Un país sense política 'pròpia' no és un país propi. És un tros del país dels altres”